

Jaar 1 | Uitgave 2
November 2021

Nieuwsbrief

Onderwijsalliantie Nederland

Het lijkt sinds de eerste nieuwsbrief die in juli verscheen, heel stil te zijn geworden rond de Onderwijsalliantie Nederland. Maar die stilte is slechts schijn: er gebeurt ondertussen ontzettend veel!

*Ván het onderwijs
Vóór het onderwijs*

“Deltaplan Gepersonaliseerd Digitaal Leren” door OCW geselecteerd voor mogelijk vervolg!

De pitch die de Onderwijsalliantie Nederland i.o. in juni instuurde naar OCW om in aanmerking te kunnen komen voor een subsidieaanvraag uit het Nationaal Groeifonds, heeft het Ministerie aanleiding gegeven tot nadere uitwerking van onderdelen van het Deltaplan in de richting van een definitieve aanvraag.

Slechts 7 van de 16 ingediende voorstellen uit het funderend onderwijs kwam in aanmerking voor zo'n nadere uitwerking en het “Deltaplan Gepersonaliseerd Digitaal Leren” is daar één van. OCW heeft Kennisnet aangewezen als penvoerder om de plannen voor de verdere ontwikkeling van open leermiddelen in overleg met de betrokken partijen, nader uit te werken.

Daartoe zijn in de afgelopen weken vele gesprekken en workshops georganiseerd door Kennisnet en wij hebben bij die gelegenheden onze ideeën en onze filosofie nadrukkelijk naar voren gebracht. Heel belangrijk daarbij is, dat wij met name de scholen zélf willen betrekken in het ontwikkelproces en dat wij daarbij gebruik willen maken van de bestaande

expertise, zoals die onder meer aanwezig is bij de scholen van VO-content en bij de scholen uit de profielorganisaties. Ook is duidelijk geworden dat de ambities die verwoord zijn in het Deltaplan Gepersonaliseerd Digitaal Leren, verder reiken dan verwezenlijkt kunnen worden binnen de kaders van het Nationaal Groeifonds. Niet alle 6 speerpunten die samen het Deltaplan vormen (open content, universeel platform, compact curriculum, daarbij passend toets- en volgsysteem, scholing en training docenten, beheersorganisatie) vallen onder de beleidskaders van het Groeifonds. Desondanks hebben we ervoor gekozen aan te haken bij de onderdelen die wel via het Groeifonds kunnen worden verwezenlijkt, maar we hebben ook besloten voor de resterende onderdelen andere mogelijkheden te zoeken. De ambitie blijft dus het totale Deltaplan Gepersonaliseerd Digitaal Leren te realiseren.

Aan het einde van de maand oktober is de aanvraag bij het Groeifonds, inclusief de begroting van vele tientallen miljoenen euro's, ingediend via OCW. Daar zijn we met elkaar, met OCW en met Kennisnet erg druk mee bezig geweest. Nadat "De Minister" goedkeuring had gegeven, is de aanvraag verstuurd. En nu is het afwachten. Maar niet stilzitten! Want we willen proberen om alvast aan de slag te gaan met Kennisnet en met onze veldexpertscholen, omdat we vinden dat het Deltaplan het – hoe dan ook – verdient om uitgevoerd te worden! We moeten verder afwachten of we groen licht gaan krijgen, want de Commissie Groeifonds gaat onze inbreng beoordelen en in maart 2022 zal duidelijk worden of de subsidie wordt toegekend.

*Internationaal
onderzoek gewenst
en verhelderend*

Onderwijsalliantie doet eigen(wijs) Europees onderzoek!

Natuurlijk willen we graag profiteren van kennis en ervaring die in andere Europese landen is opgedaan met plaats- en tijdonafhankelijk leren (distance learning) en omdat we moesten constateren dat een stevig onderzoek daarnaar niet in ons eigen land, - maar ook niet daarbuiten - beschikbaar was, hebben we zelf onderzoek verricht. Het is overigens verbazingwekkend dat zo'n breed onderzoek niet eerder is verricht.

Omdat we graag te weten wilden komen wat er allemaal beschikbaar is, zijn enquêtes uitgezet in België, Denemarken, Estland, Finland, Griekenland, Ierland, Italië, Litouwen, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en in ons eigen land. De noodzakelijk contacten werden gelegd met behulp van EdReNe (Educational Repository Network) en via onze eigen adviseurs.

Het was al bekend dat een aantal Europese landen heel ver zijn op het gebied van digitalisering. Estland bijvoorbeeld heeft zijn digitale zaken op regeeringsniveau helemaal onder controle en wordt hierin binnen Europa als een voorbeeld gezien. Je zou mogen verwachten dat dat ook het geval zou zijn met digitaal onderwijs, maar voorbeeldlanden op dit gebied zijn nu juist weer Griekenland, Noorwegen en Finland. Griekse docenten dragen op grote schaal vrijwillig bij aan de collectie open content (OER, ofwel Open Educational Resources). In Griekenland is het delen van leermateriaal en kennis door docenten, een onderdeel van hun cultuur. In Finland zijn het niet alleen docenten die vrijwillig bijdragen aan de collectie open content, maar dat geldt ook museumconservators en bibliothecarissen. Overigens zijn de docenten daar, net als in veel andere landen, erg gevoelig voor een duwtje in de rug in de vorm van deelname aan een project of een competitie.

In Noorwegen "leent" de organisatie die het platform voor open content beheert (NDLA), regelmatig docenten van scholen om content in leerlijnen te ontwikkelen. Daarnaast zijn er docenten die vrijwillig content aanleveren en als het om veel materiaal gaat, krijgen ze er soms voor betaald.

Het meest opvallende is eigenlijk de constatering dat er zo weinig gebruik wordt gemaakt van buitenlands materiaal, dit terwijl vrijwel alle Europese pubers weinig problemen hebben met Engelstalige games en films. En laten het nou net weer de Finnen en de Noren zijn die van plan zijn het gebruik van buitenlands materiaal te stimuleren? Logisch, want er is heel veel en heel goed Engelstalig materiaal. Kijk zelf maar eens naar <https://www.Khanacademy.org>.

Het rapport over het onderzoek, dat wordt opgesteld door Rola Hulsbergen (Koersteam), verschijnt in de maand oktober en zal via de website worden gepubliceerd.

Veldexpertscholen gevraagd!

Wat doen de Veldexpertscholen?

De Onderwijsalliantie Nederland gaat ervan uit dat een Open Leerplatform tot stand moet komen in een proces waarbij voortgebouwd wordt op de expertise van scholen en van onderwijsorganisaties die ervaring hebben met de gezamenlijke ontwikkeling van onderwijsprojecten en leerstof. Die input moet niet alleen eenmalig benut worden bij de start van het traject. Het is van groot belang dat ook gedurende de ontwikkeling van een Open Leerplatform de expertise van scholen voortdurend wordt benut om de uitwerking te laten aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de scholen. Vandaar dat de Onderwijsalliantie Nederland ervoor kiest om vanaf de start de 'Veldexpertscholen' een belangrijke rol te geven in dit traject: zij zijn mede-richtinggevend.

De activiteiten die worden uitgevoerd door de Veldexpertscholen spelen zich op twee niveaus af: het niveau van de schoolleider en het niveau van de vaksecties/c.q. (groepjes van) individuele docenten.

Van de schoolleiders van Veldexpertscholen wordt het eerste jaar het volgende verwacht:

- Het gezamenlijk tot stand brengen van een visiedocument dat het ontwikkelen, het gebruik en het delen van open leermiddelen bevordert, over de grenzen van het profiel heen;
- Het, samen met docenten, prioriteren van kwaliteitscriteria voor digitaal leermateriaal aan de hand van een door CLU geleverd format;
- Een halfjaarlijkse rapportage van de ervaringen bij het gebruik van digitaal leermateriaal in één of meerdere scenario's naar keuze;
- Het bevorderen van interdisciplinair overleg met stakeholders binnen de school en intercollegiaal overleg met andere Veldexpertscholen.
- Het verlenen van medewerking aan (wetenschappelijk) onderzoek met name in de vorm van pilots en onder begeleiding van externen (aio's en anderen).

Van docenten aan Veldexpertscholen (vaksecties en/of (groepjes) individuele docenten) wordt het volgende verwacht:

- Het beoordelen van de gebruiksvriendelijkheid en effectiviteit van het door de school gebruikte digitale platform aan de hand van een centraal geleverde checklist;
- Het beoordelen van digitaal leer materiaal op kwaliteit op basis van door CLU aangereikte criteria;
- Het produceren van een beoordelingsresultaat van digitaal leer materiaal in sterren;
- Het selecteren van één van de zes aangeleverde scenario's voor het gebruik van digitaal materiaal en het beoordelen van de effectiviteit hiervan aan de hand van een checklist;
- Het deelnemen aan overleg met betrekking tot de ervaringen van de bij het project betrokken collega's;
- Het deelnemen aan twee thema-workshops;
- Het meewerken aan onderzoek.

Met de mogelijkheid voor scholen om Veldexpertschool te worden, zet de Alliantie een eerste stap in de richting van een onderwijs breed draagvlak. Alle pogingen ten spijt is het tot dusverre geen enkele initiatiefnemer gelukt om het onderwijs écht te verenigen en in een breed front de publieke digitale onderwijsruimte op te eisen en vorm te geven. Het Profielenberaad en de scholen die zijn aangesloten bij VO-content, functioneren al in netwerken en hebben jarenlange ervaring met gedigitaliseerd onderwijs. Daar willen we optimaal gebruik van maken.

Uitgangspunt van de Alliantie is nu om het onderwijs intensief te laten samenwerken met publieke partijen en in nauw overleg de in het Deltaplan voorgestelde systematiek te gaan verwezenlijken. We zijn begonnen met een eerste verzoek aan scholen om als veldexpertschool te willen meewerken. Die gevraagde medewerking betreft zowel de directies als het onderwijzend personeel van scholen met minimaal één profiel dat deel uitmaakt van het landelijk Profielenberaad. Scholen kunnen zich aanmelden via: info@deltaplanonderwijs.nl

In dit stadium is het moeilijk om een inschatting te maken van de gevraagde tijdsinvestering omdat die zeer afhankelijk is van het onderwerp waarop feedback gevraagd wordt. Het evaluerend werken met een nieuw ontwikkeld platform, of een nieuw toets systeem, vraagt meer tijd dan het meedenken over de governance van het toekomstige beheer. In de subsidieaanvraag bij het Nationaal Groeifonds worden de activiteiten van de veldexpertscholen nadrukkelijk opgenomen.

*Website Alliantie
spoedig beschikbaar*

Website Onderwijsalliantie Nederland binnenkort online!

Er wordt momenteel hard gewerkt aan de ontwikkeling van de eigen website voor de Onderwijsalliantie Nederland. Daarvoor maken we dankbaar gebruik van de diensten van Education Warehouse. We realiseren ons dat momenteel heel veel van onze activiteiten achter de schermen plaatsvinden en dat er dus nog heel veel gecommuniceerd moet worden met 'het veld'. Daarvoor zullen we in eerste instantie van deze website gebruik maken.

En voordat we écht met elkaar aan de slag gaan, zullen we ook glashelder moeten maken wat we nu precies beogen, hoe we dat willen te bereiken en hoe we het onderwijs zelf zoveel

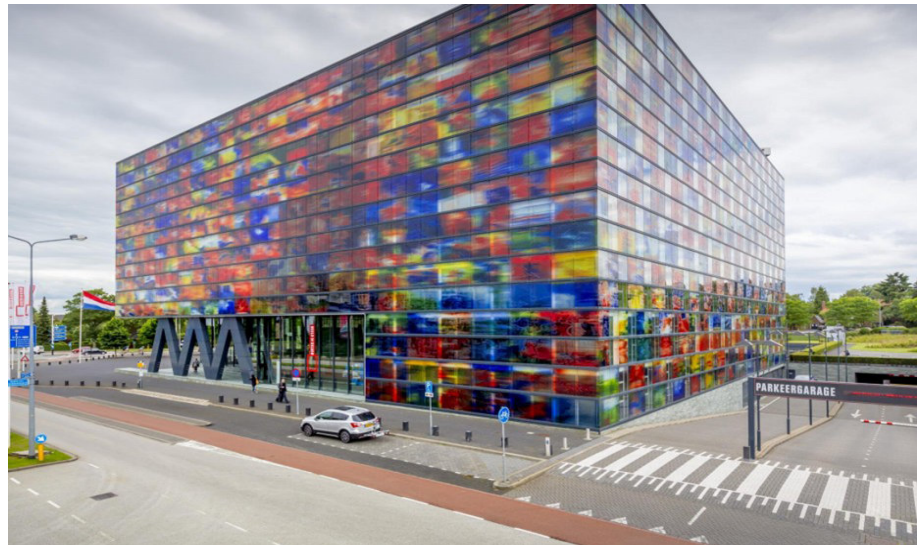

mogelijk kunnen betrekken in onze voortgang. Tot dusverre werd de beschikbare informatie gedeeld tijdens de overleggen van het Profielenberaad en VO-content. Dat zal blijven gebeuren, maar daarnaast willen we via de website van de Alliantie alle beschikbare informatie delen en up-to-date houden.

Stichting Beeld & Geluid sluit zich aan bij de Alliantie

beeldengeluidopschool.nl is er speciaal voor het onderwijs!

Samen met SLO werkt Beeld en Geluid aan het eenvoudig ontsluiten van haar collectie en relevante content (media en audio) voor de docenten in VO. Een eerste stap is een jaarcollectie voor Mens & Maatschappij. Dit wordt verder uitgebouwd naar collecties voor examenvakken en daarna terug richting de onderbouw. De docent vormt daarin een belangrijke doelgroep en zeer voornaam scharnierpunt bij onderwijsinnovatie en inzet van digitale leermaterialen. De Onderwijsalliantie Nederland en Beeld & Geluid hebben besloten verbinding met elkaar te maken en gebruik te maken van elkaars expertise en netwerk. Met name onze groep veldexpertscholen zullen veel bij deze ontwikkeling betrokken worden, maar het uiteindelijke doel is dat het gehele VO gaat profiteren van deze samenwerking!

De Onderwijsalliantie Nederland:

Koersteam:

Alette Baartmans	Voorzitter Education Warehouse
Marieke Hermans	Product Manager Stichting Beeld & Geluid
Pieter Hettema	Projectleider Profielenberaad
Monique van der Hoeven	Manager Advies & Onderzoek SLO
Rola Hulsbergen	Adviseur Stichting VO-Content
Rob Menting	Voorzitter Vereniging Cultuurprofielscholen
Hamid Ait Oumghar	Programmadirecteur Bèta Challenge

Koersteam OANL

Ria Sluiter	Directeur Stichting Technasium
Leo Spelt	Bestuurder NLT
Cors Westerdijk	Voorzitter Expertisecentrum VO & Topsport
Saskia Wools	Dir. Onderzoek, Kennis & Innovatie CITO
Wiebe Zoethout	Voorzitter Stuurgroep Profielenberaad
Ron Zuijnen	Directeur-bestuurder VO-content

Kernteam OANL

Kernteam (voorlopig dagelijks bestuur Onderwijsalliantie Nederland i.o.):

Alette Baartmans, Pieter Hetteema (projectleider), Rola Hulsbergen (secretariaat), Wiebe Zoethout (voorzitter), Ron Zuijnen (vice-voorzitter)

Betrokken Adviseurs t.b.v. de ontwikkeling van dit Deltaplan:

Willem van Valkenburg	Directeur Extension School voor open en online onderwijs - TU Delft W.F.vanValkenburg@tudelft.nl
Robert Schuwer	Lector Open Educational Resources Fontys Hogeschool r.schuwer@fontys.nl
Geert ten Dam	Voorzitter College van Bestuur, Universiteit van Amsterdam voormalig voorzitter van de Onderwijsraad
Chris Oomen	Allrounder, voormalig bestuurder DSW, Eigenaar ANP
Martine Braaksmā	Senior Raadsadviseur Onderwijsraad
Raymond Kubben	Raadsadviseur Onderwijsraad
Roel in't Veld	Emeritus hoogleraar Organiseatiekunde; oud-directeur-generaal OCW
Eppo van Nispen tot Sevenaer	Dir. Stichting Beeld & Geluid